

Plaatsingscriteria Afvalbakken Alphen aan den Rijn

In dit document zijn de plaatsingscriteria voor afvalbakken in Alphen aan den Rijn beschreven. De plaatsingscriteria geven nadere invulling aan de richtlijnen die in Dali zijn. Deze nadere invulling betreft de situering van de afvalbakken met aandacht voor de locatie, de gebruikers en de bijdrage die een afvalbak kan leveren voor een schone openbare ruimte. Na vaststelling van de plaatsingscriteria kunnen deze toegepast om het bestaande areaal op te schonen en de criteria kunnen gebruikt worden om nieuwe aanvragen voor afvalbakken te beoordelen.

Datum: 11-09-2024
Versie: 1.8
Projectnummer: 0477047.100

Alphen aan den Rijn

Welke locatietypes hebben we?

Locatietype: Criteriakaart

Een afvalbak is niet op elke plek noodzakelijk. Elke extra afvalbak neemt bovendien kosten met zich mee (aanschaf, lediging en onderhoud). Om te borgen dat de gemeente structureel werkt aan een efficiënt afvalbakkenbestand zijn plaatsingscriteria opgesteld. Ze borgen een optimale uitvoering met betrekking tot plaatsing en verwijdering van afvalbakken, maar dragen ook bij aan uniformiteit. Voor de volgende locatietypes zijn plaatsingscriteria voor afvalbakken geformuleerd:

1. (Hoogwaardig) centrumgebied	6. Sportgebieden
2. Bijzondere gebieden/ gebouwen	7. OV-gebieden
3. Hoofdontsluiting/ wegen	8. Hangplekken en JOPS
4. Woongebied	9. Honden
5. Parken & recreatiegebied	10. Evenementen
	11. Mits, tenzij locaties

Hoe zitten de kaarten in elkaar?

Een criteriakaart gaat in op meerdere van belang zijnde voorwaarden en kenmerken bij de plaatsing. De voorwaarden beargumenteren de urgentie van de aanwezigheid van een afvalbak. De criteria zijn een richtlijn en bieden houvast in discussie over plaatsing van afvalbakken en aanpassing van het bestand afvalbakken. Zo geven ze inzicht in de volgende zaken:

- Een typering van de gebruikers: Wie is op de locatie het meest waarschijnlijk de gebruiker van de bak? Wat zijn de kenmerken van deze groep en hoe worden zij op de meest effectieve manier geactiveerd om de afvalbak op de juiste manier te gebruiken?

- Communicatie: Wat is de meest succesvolle manier per locatietype om te communiceren? Hoe verschilt communicatie op een sportpark bijvoorbeeld van communicatie in een woongebied?

- Bijdrage afvalbak: Wat is de toegevoegde waarde van een bak bij een bepaald locatietype?

- Voorwaarden plaatsing: De plaatsingscriteria maken duidelijk waar afvalbakken op de juiste manier geplaatst kunnen worden en hoeveel afvalbakken er, gezien de aard van de locatie, wenselijk zijn.

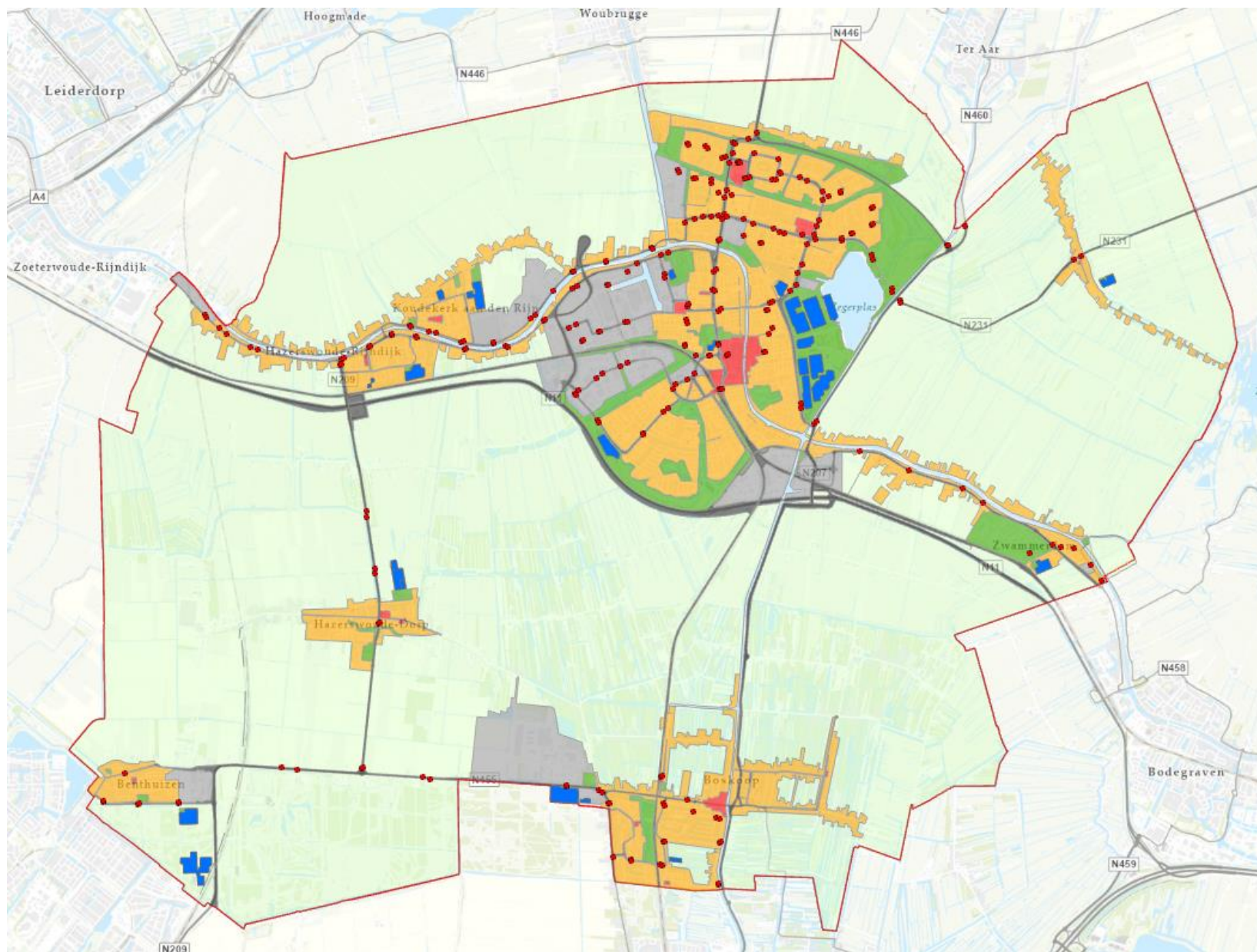

- Advies: Per locatietype zijn met betrekking tot de plaatsing en locatie van de afvalbakken extra tips te noemen om het zo effectief mogelijk te maken.

Met foto's wordt aangegeven wanneer de plek van een afvalbak wel of niet voldoet aan de plaatsingscriteria

Locatietypen

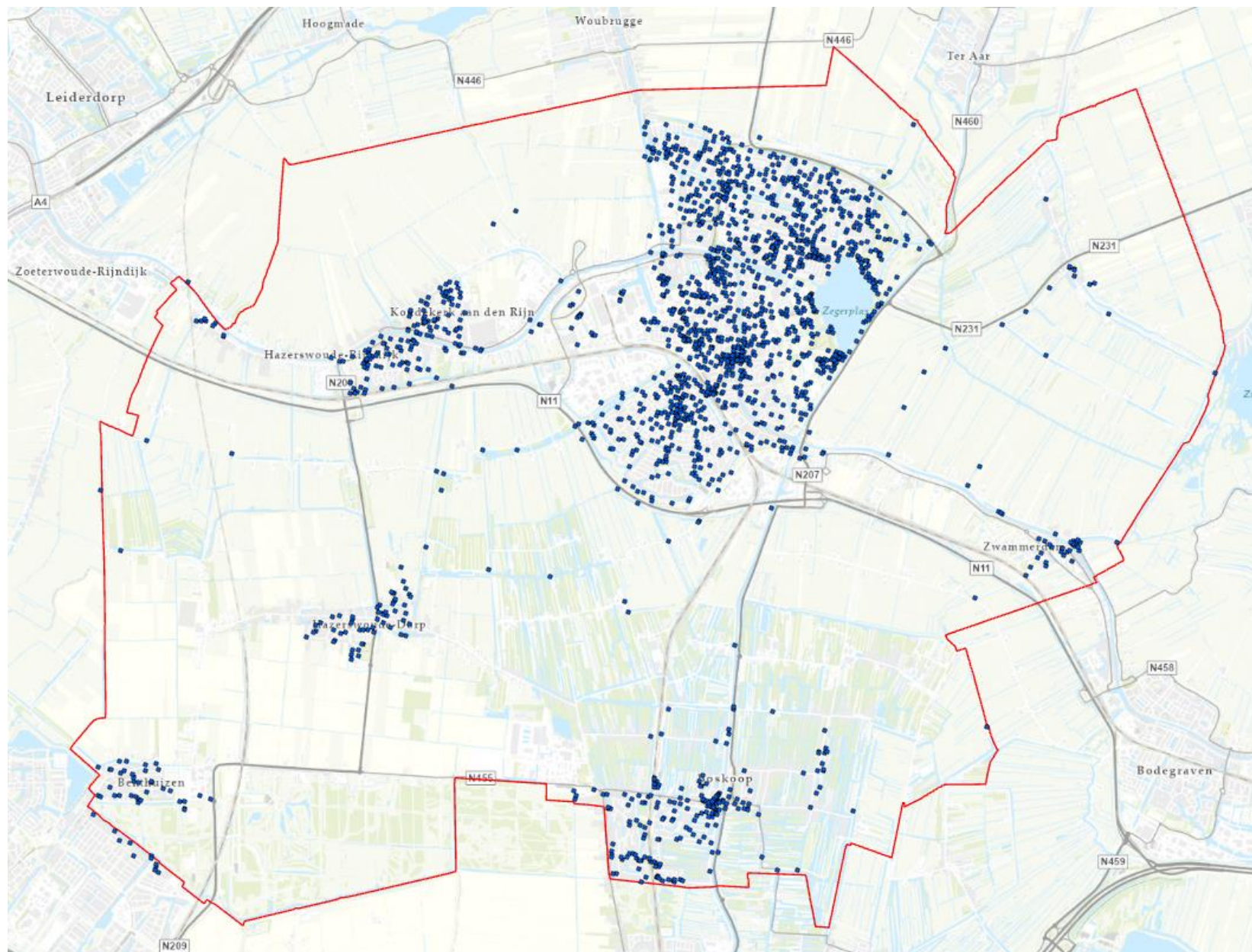

- Woongebied
- Centrumgebied
- Park & recreatie
- Buitengebied
- Hoofdontsluiting
- Bedrijventerrein
- Sportgebied
- OV-locaties

Gebiedsindeling conform Alphen
Lijn, aangevuld met OV-locaties
(Bron: openstreetmap) en
sportgebieden (Bron: TOP10NL)

Bijzondere gebouwen/locaties
dienen nader vastgesteld te
worden.

Locaties huidige afvalbakken

Basis richtlijnen voor plaatsing van afvalbak

Voor succesvolle plaatsing van afvalbakken zijn enkele algemene richtlijnen benoemd. Deze dienen te worden gebruikt als basis uitgangspunt:

- Afvalbakken wordt geplaatst wanneer ze een toegevoegde waarde zijn op locatie. De effectiviteit van een extra bak wordt van tevoren besproken, dit om een wildgroei aan afvalbakken te voorkomen. Een afvalbak bij elke bank is bijvoorbeeld niet noodzakelijk;
- Afvalbakken worden niet in een hoek geplaatst. Dit beperkt de bereikbaarheid en zorgt dat afval anoniem achter de afvalbak kan worden gedeponereerd;
- De opening(en) van de afvalbak is/zijn geplaatst richting de looproutes, dan wel haaks op de gevel;
- De afvalbak is geplaatst op een logische locatie, er zijn geen obstakels om de afvalbak te bereiken en de afvalbak is duidelijk zichtbaar;
- Er worden alleen afvalbakken geplaatst die overeenkomen met de typen, afmetingen en kleurstellingen zoals in de criteriakaarten beschreven. Dit waarborgt uniformiteit van de bakken en vergroot de herkenbaarheid;
- De afvalbak is in lijn geplaatst met overig aanwezig meubilair zoals zitbanken;
- Minimaal 60 cm vrije ruimte rondom het deurpaneel om deze te openen;
- Afvalbakken zijn schoon, heel en staan rechtop.

Nudging

Naast een geschikte plaatsing zijn er meerdere factoren die succesvol gebruik van een afvalbak mogelijk maken. De basis op orde is het belangrijkste uitgangspunt. Een goede basis zorgt voor een hogere effectiviteit omdat het sneller aanzet tot gedragsverandering onder gebruikers. De volgende voorwaarden zijn van belang:

- 1) Voldoende en goed werkende voorzieningen
- 2) Aandacht voor structurele en resultaat gerichte reiniging
- 3) Een verzorgde uitstraling van de gehele omgeving, niet enkel rondom de bakken.

Na de basis op orde kan nudging (gedragspsychologische motivatietechniek waarbij mensen subtiel worden gestimuleerd om het gewenste gedrag te vertonen) of priming (reageren op een al eerder waargenomen stimulans) worden toegepast. Er zijn vele mogelijkheden om dit toe te passen, bijvoorbeeld door (fel)gekleurde afvalbakken te gebruiken of stickers op de grond. De wijze van nudgen hangt af van de locatie, het probleem en het doel. Veelgebruikt zijn bijvoorbeeld voetstappen of sport- en spelelementen. Ook het plaatsen van borden met een bepaalde boodschap werkt effectief.

Op naast getoonde afbeeldingen zijn met stoepkrijt/ stickers spelelementen aangebracht.

Op naast getoonde afbeelding is met stoepkrijt/ stickers voetstappen op het trottoir aangebracht.

Op naast getoonde afbeelding is een bord aan de boom bevestigd met daarop ogen. Deze boodschap (xxx is watching you) laat men zich bekeken voelen en vermindert de kans op bijplaatsing.

1. Hoogwaardig centrumgebied

Winkelcentra en straten - Weekmarkt

Omschrijving locatie

Het gaat om een locatie die in het centrumgebied van de stad ligt. Hier bevinden zich voornamelijk winkels en horeca. Het is er vaak druk, er zijn veel mensen op straat en de opbouw van straten is ongeordend, waardoor men kan gaan zwerven.

Typering gebruikers

Op deze locatie zijn de gebruikers grotendeels bezoekers, voornamelijk winkelend publiek of horecabezoekers. Daarnaast gaat het om een groep die woonachtig is in het gebied en de locatie goed kent. Op dit type locatie zijn de mensen snel afgeleid door de dynamiek en is een aantal bezoekers niet goed bekend op de plek.

Communicatie

Afvalbakken dienen op deze locatie opvallend te zijn, qua kleur of plaatsing. Het is een drukke omgeving en mensen die niet vaak op de locatie zijn moeten de bakken goed kunnen zien. Het plaatsen van borden is door de diversiteit aan bezoekers niet effectief, maar opvallende nudging maatregelen kunnen erg positief werken aangezien deze goed opvallen en ook 'leuk' en 'anders' kunnen zijn.

Plaatsing afvalbakken

De afvalbakken op naast getoonde foto's zijn beiden geplaatst langs een looproute met beide openingen bereikbaar, zonder obstakels.

Bijdrage afvalbak

Een afvalbak op deze locatie biedt bezoekers de mogelijkheid om afval zoals verpakkingsmateriaal en eet- en drinkverpakkingen eenvoudig en snel kwijt te raken. Men wil snel van fastfood e.d. afval af, vanaf omdat het smerig/vet is, meenemen naar huis is ongewenst. De vervuiling kent sterke pieken (markten, evenementen, etc.)

Voorwaarden plaatsing

- Plaats afvalbakken om de 50 meter langs actieve looproutes. Deze worden het meest gebruikt. Het effect van 1 bak wordt vergroot door deze te plaatsen op kruispunten/ hoeken. Zo valt de bak vanuit twee toegangswegen op.
- Plaats afvalbakken in nabijheid van verkooppunten van eten en drinken, buiten de '25-meter regel zone' waar winkeliers verplicht zijn voorzieningen te plaatsen en de ruimte schoon te houden.
- Afvalbak is goed te bereiken en staat in het zicht (dus niet tussen fietsenrek, achter muur of andere obstakels).
- Opening afvalbak is georiënteerd richting de looproute, of er wordt gekozen voor een type afvalbak met een opening aan twee of meerdere zijden.
- Asbakken (zoals voorheen toegepast) en peukentegels vervallen.

Advies

- Afvalbakken op deze locatie zijn van hetzelfde type en in dezelfde kleur om de vindbaarheid voor bezoekers te vergroten. In het centrum worden de **luxe Grijssen bakken** (100 en 300 L.) gebruikt.
- Vestiging Mc Donalds heeft eigen voorzieningen, hier geen aanvullende bakken nodig.
- 25 meter regel: Wijs ondernemers op verantwoordelijkheden, maak afspraken over reiniging/opruimen van zwerfafval en laat eigenaren van (tijdelijke) verkooppunten van etenswaar (verplicht) eigen afvalbakken plaatsen.
- Zorg voor schone afvalbakken. Een bak met een vieze opening of bekladding wordt minder gebruikt.
- Pas wanneer mogelijk en gewenst nudging technieken toe.

2. Bijzondere gebieden/ gebouwen

Gemeentehuis - Scholen

Omschrijving locatie

Het betreft locaties zoals bijvoorbeeld scholen en het gemeentehuis. Deze gebouwen worden publiek veel gebruikt, en vallen qua locatie buiten de 'normale regels' van de overige criteriakaarten.

Typering gebruikers

Het betreffen mensen die met een specifiek doel op de locatie zijn, bijvoorbeeld voor een gesprek met een gemeentelijke medewerker of om de kinderen op te halen. Ze komen er met regelmaat (school), of zijn er nog niet eerder geweest. Ze zijn in het algemeen niet voor lange tijd op de locatie en hebben waarschijnlijk slechts beperkte hoeveelheden afval bij zich. Het betreft publiek van alle leeftijden.

Communicatie

Op deze locaties is een bepaalde instantie aanwezig (scholen/ gemeentehuizen) die in het algemeen zelf zorg uitdragen voor de locatie. Communicatie uitvoeren dient dan ook te gebeuren in samenwerking met deze partijen en in nauwe beschouwing van de doelgroep. Daarnaast kan de vormgeving van de bak en de inhoud van de boodschap ook verschillen nabij een school of gemeentehuis.

Plaatsing afvalbakken

Bijdrage afvalbak

Een afvalbak op deze locatie biedt bezoekers de mogelijkheid om afval eenvoudig en snel kwijt te raken, voordat men het gebouw betreedt.

Het afval van deze doelgroep betreft doorgaans geen vuil afval, zoals eet- en drinkverpakkingen. Het gaat eerder om afval zoals bonnetjes en sigarettenpeuken. Bij scholen gaat het om eetverpakkingen van de kinderen, zoals plastic flesjes en koekverpakkingen.

Voorwaarden plaatsing

- Toe te passen type is de Bammens Capitole (in geel) of de Constructo 100 L. (grijs). Toe te passen type afhankelijk van locatie,. In omgeving centrum (o.a. gemeentehuis) is Constructo het standaard type.
- Scholen voorzien in eigen voorzieningen (al dan niet verstrekt via gemeente). Bakken op gemeentelijke grond bij toegang schoolpleinen niet noodzakelijk. Indien ze daar wél toegepast worden: standaard type.
- Minimaal één afvalbak bij elke in-/ uitgang van een bijzondere voorziening, indien het gaat om openbaar toegankelijk terrein.
- Minimaal één afvalbak bij de fietsenstalling van een bijzondere voorziening indien afstand tot de entree meer dan 70 meter is.
- Afvalbak is goed te bereiken en staat in het zicht (dus niet tussen fietsenrek, achter muur of andere obstakels).
- Opening afvalbak oriënteren richting de looproute, of er wordt gekozen voor een type afvalbak met een opening aan twee of meerdere zijden.

Advies

- Afvalbakken op deze locatie staan allen op publiek toegankelijk terrein, zijn allemaal van **hetzelfde type** en **in dezelfde kleur** om de vindbaarheid voor bezoekers te vergroten (m.u.v. locaties zoals scholen)
- Zorg voor schone afvalbakken. Een bak met een vieze opening of bekladding wordt minder gebruikt.
- Op schoolpleinen bestaat de mogelijkheid om de bakken door kinderen te laten versieren (participatie). Vanwege uniformiteit bakken in openbaar terrein niet (laten) versieren).

3. Hoofdontsluiting/ wegen

└ Invalswegen – Parkeerplaatsen - Fiets-/ snoeproutes - Verzorgingslocaties (zonder tankstation) - Carpoollocaties

Omschrijving locatie

Het betreffen locaties waar men langere tijd kan zijn om op een vervoersmiddel te wachten. De locaties worden vooral gebruikt als stoppunt van en naar werk, of als stop op een wandelroute tijdens de lunch.

Typering gebruikers

Het betreffen mensen die met een specifiek doel op de locatie zijn en er vaker komen. Het zijn voornamelijk werkende mensen, recreanten en scholieren. Men verblijft soms langere tijd op de locatie om te wachten op het vervoersmiddel of op andere personen. Daarnaast worden parkeerplaatsen/ carpoollocaties aan de rand van een stad/ bebouwing ook regelmatig gebruikt als hangplek of om fastfood te nuttigen.

Communicatie

Op deze locaties is niet altijd toezicht of sociale controle. Hierop inspelen door eigenaarschap te creëren is van belang. Ook kan er licht worden gebruikt om het gevoel van 'gepakt te worden' te simuleren. Bij ernstige overlast zijn camera's en boete-borden een geschikte optie. Indien nodig kan er ook in andere talen communicatie over juist gebruik van de bakken worden geplaatst.

Plaatsing afvalbakken

Bijdrage afvalbak

Een afvalbak op deze locatie biedt bezoekers de mogelijkheid om afval eenvoudig en snel kwijt te raken. Het gaat vooral om etenswaren (fastfood), peuken en kauwgom. De vervuiling is sterk afhankelijk van de locatie, maar kent vaak sterke pieken op drukke bezoekmomenten. Daarnaast betreffen het locaties die wellicht extra aandacht verdienen als het gaat om geregeld schoonmaken.

Voorwaarden plaatsing

- Standaard toe te passen type is de gele Bammens Capitole afvalbak.
- Afvalbak is goed te bereiken en staat in het zicht (dus niet tussen fietsenrek, achter muur of andere obstakels).
- Opening afvalbak is georiënteerd richting de looproute.
- Plaatsing bij bushaltes, maar haltes langs N-wegen zijn uitgezonderd (terrein van Rijkswaterstaat).
- Gemeente Alphen aan den Rijn past geen blikvangers en peukenvoorzieningen toe. Deze stimuleren verkeerd gedrag (gooien met afval en roken).
- Zorg dat de bakken nabij een lichtbron staan zodat ze goed vindbaar zijn, dergelijke locaties liggen vaak aan de rand van bebouwing.

Advies

- Afvalbakken op deze locatie staan allen op publiek toegankelijk terrein, zijn allemaal van hetzelfde type en in dezelfde kleur om de vindbaarheid voor bezoekers te vergroten.
- Afvalbak is standaard afvalbak of een afvalbak die is afgestemd op de inrichting van de locatie.
- Zorg voor schone afvalbakken. Een bak met een vieze opening of bekladding wordt minder gebruikt.
- Zorg voor tijdige lediging van de bakken en houdt de vulgraad in de gaten. Plaats desnoods bakken bij of verplaats deze. Daarnaast is de algehele uitstraling van dergelijke locaties ook een aandachtspunt.

4. Woongebied

Entree hoogbouw – Speelplaats - Banken/ zitelementen - Picknicksets

Omschrijving locatie

Het betreffen locaties in/ nabij woongebieden. Functies zoals wonen, spelen, wandelen, rijden etc. komen hier samen en er gebeurt veel tegelijk. Tijdens zonnige periodes kan het druk zijn, bijvoorbeeld spelende kinderen, en er zijn meestal actieve/veelgebruikte looproutes.

Typering gebruikers

Het betreffen mensen die met een specifiek doel op de locatie zijn; ze wonen in de betreffende buurt, laten de hond uit, lopen naar de auto, spreken af met bekenden of gaan spelen (kinderen). Mensen hebben wanneer ze buiten lopen over het algemeen geen haast, aanwezigheid in de buitenruimte biedt voornamelijk ontspanning. Mogelijk zijn er hangjongeren aanwezig nabij meer afgelegen bankjes/picknicksets.

Communicatie

Gebruikers (uitgezonderd wandelaars) voelen zich betrokken bij de locatie, het is immers hun "eigen" woonwijk. Boodschappen die inspelen op dit eigenaarschap en verantwoordelijkheidsgevoel zijn kansrijk. Uitgebreidere leuzen en boodschappen zijn eveneens een optie, men heeft de tijd om deze te lezen. Gedeeld belang maakt dat bewoners elkaar zeer waarschijnlijk aanspreken op onwenselijk gedrag.

Plaatsing afvalbakken

Bijdrage afvalbak

Wanneer (hang)jongeren gebruik maken van bankjes/ picknicksets, laat dit meestal zwerfafval achter zoals blikjes of fastfoodverpakkingen. De vervuiling is op deze locaties het grootst in de avonden indien deze als hangplek worden gebruikt. Een afvalbak op deze locatie biedt men de mogelijkheid om afval eenvoudig en snel kwijt te raken. Zie voor nadere toelichting 8. JOPS. Gezien veelal de nabijheid van de woning nemen ook kinderen eten- en drinkwaren mee naar de speeltuin. Een afvalbak voorziet ook hen in de behoefte.

Voor afvalbakken langs frequent belopen hondenroutes is een afvalbak zeer waardevol op tactische plekken (bijv. waar routes kruisen). Zie hiervoor 9. Hondenroutes en voorzieningen

Voorwaarden plaatsing

- Type bak is Bammens Capitole geel. Bij nieuwe plaatsing standaard voorzien van stankklep.
- In woongebieden worden ondergrondse containers (mits op een geschikte plaats) voorzien van zwerfafvalklep.
- Afvalbak bij voorkeur plaatsen langs zitbank/ formele hangplek (JOP). Binnen 10 meter van een zitbank een afvalbak, echter niet elke bank heeft een bak, dit hangt af van de gebruik of aanwezigheid jeugd.
- Bij speeltoestellen enkel een bak plaatsen als een zitbank aanwezig is of bij doelgroep vanaf circa 12 jaar.
- Afvalbak is goed te bereiken en staat in het zicht (dus niet tussen fietsenrek, achter muur of andere obstakels zoals speeltoestel).

Advies

- Afvalbakken op deze locatie zijn allemaal van hetzelfde type en in dezelfde kleur om de vindbaarheid voor bezoekers te vergroten.
- Probeer het parkeren van fietsen tegen afvalbakken te voorkomen. Dit beperkt het gebruik. Zet deze ook niet weg in een hoek.
- Zorg voor schone afvalbakken. Een bak met een vieze opening of bekladding wordt minder gebruikt.
- Plaats bij een speelvoorziening een bord met gedragsregels waarop ook iets is opgenomen over afval in de afvalbak. Dit bord geldt vooral voor speelplekken voor de leeftijd van 12 t/m 18 jaar.

5. Parken/ recreatiegebied

└─ Picknickset – Speelplaats - Bij toegang parken (fietspaden/ voetpaden/ parkeerplaatsen) - Stranden

Omschrijving locatie

De locatie ligt in een groengebied (binnen de bebouwde kom) of in een recreatiegebied buiten de bebouwde kom. Het gebied kenmerkt zich door de recreatieve functie en de aanwezigheid van veel groen en recreanten.

Typering gebruikers

De locatie wordt gekenmerkt door bezoekers die op de plek tijdelijk vertoeven of passeren. Men bezoekt parken voor verschillende doeleinden- actief of passief gebruik- afhankelijk van de inrichting. Bijvoorbeeld om te wandelen of de hond uit te laten of tot rust te komen. Veelal wordt afval van elders meegenomen naar de locatie, bijvoorbeeld voor een picknick of om te nuttigen tijdens een dagje weg.

Communicatie

Veel mensen die de natuur intrekken hebben een gevoel van eigenaarschap hierbij en willen het graag schoon houden. Boodschappen die inspelen op het belang van een schone natuur en het effect van afval op dierenwelzijn, zijn kansrijk. Daarnaast dient communicatie op deze locaties ook goed te informeren over het juiste gebruik van afvalbakken.

Plaatsing afvalbakken

Bijdrage afvalbak

Bezoekers de mogelijkheid bieden het afval afkomstig van consumptie tijdens het verblijf kwijt te kunnen. Veel bezoekers zijn bereid om afval mee naar huis te nemen, om de natuur niet te vervuilen. Een afvalbak is daarom niet overal strikt noodzakelijk. Op deze plekken is de vervuiling het grootst op zonnige dagen in het hoogseizoen, aangezien dan de meeste recreanten op locatie zijn. Extra lediging is dan wellicht gewenst.

Voorwaarden plaatsing

- Standaardtype bak is Bammens Capitole in geel.
- Langs actieve looproutes (kruispunten) afvalbakken plaatsen. Niet elke bank heeft een bak, dit hangt af van gebruiksdruk.
- Bij in-/ uitgang van het park afvalbakken plaatsen. Volume en frequentie ledigen aanpassen aan seizoen en gebruik. Op 's zomers drukbezochte locaties past men rolcontainers toe tijdens zomermaanden om de ledigingsfrequentie acceptabel te houden.
- Afhankelijk van grootte en gemiddelde gebruikersdruk kijken of er meer dan 1 afvalbak noodzakelijk is op locatie, zoals bij voetbalkooien.
- Afvalbak is goed te bereiken en staat in het zicht (dus niet tussen fietsenrek, achter muur of andere obstakels zoals speeltoestel). Keuze voor seizoensgebonden plaatsing mogelijk.
- Opening afvalbak is georiënteerd richting de looproute.

Advies

- Afvalbakken op deze locatie zijn allemaal van hetzelfde type en in dezelfde kleur om de vindbaarheid voor bezoekers te vergroten.
- Probeer het parkeren van fietsen tegen afvalbakken te voorkomen. Dit beperkt het gebruik. Zet deze ook niet weg in een hoek.
- Plaats bij een groot recreatiegebied (grasveld) een bord met gedragsregels waarop ook iets is opgenomen over afval in de afvalbak. Vermeld hierbij bijvoorbeeld wat er met wegwerpbarbecues dient te worden gedaan.
- Bij goed weer dient frequenter te worden geledigd.

6. Sportgebieden

Parkeerterreinen van sportgebieden

Omschrijving locatie

Het gaat om een locatie waar sprake is van een publieke/ openbare sportvoorziening. Denk aan sportvelden, gymzalen en zwembaden. Voorzieningen bij een eventuele kantine of rond het veld vallen veelal onder het beheer van de sportvereniging.

Typering gebruikers

De locatie wordt gekenmerkt door bezoekers die met een gericht doel op de locatie zijn. Het merendeel van de bezoekers is frequent aanwezig, bijvoorbeeld als lid van de vereniging, en is bekend met de omgeving. Bezoekers betreffen zowel oud als jong publiek. De parkeerterreinen worden in de avond gebruikt als ontmoetingsplekken, op grote parkeerterreinen kunnen incidenteel campers staan.

Communicatie

Mensen zijn meestal niet voor lange tijd op de locatie. Gezien de grootte van parkeerterreinen dienen afvalbakken goed zichtbaar te zijn qua kleurstelling, zodat mensen niet lang hoeven te zoeken naar de bak. In samenspraak met de vereniging kan er worden gekeken naar adoptie van bakken en het plaatsen van boodschappen gerelateerd aan de sportvereniging.

Plaatsing afvalbakken

Bijdrage afvalbak

Bezoekers de mogelijkheid bieden het afval kwijt te kunnen, voor het betreden van het gebouw of bij het verlaten van het terrein. Het afval dat de gebruikers produceren betreft doorgaans vuil afval zoals eet- en drinkverpakkingen, bonnetjes, sigarettenpeuken e.d. Aangezien parkeerterreinen soms ook in de avonden worden gebruikt, voorkomt het zwerfafval zoals zakken van fastfood e.d.

Voorwaarden plaatsing

- Minimaal één afvalbak bij elke in-/ uitgang van een sportterrein of sportaccommodatie (sporthal, zwembaden, etc.).
- Private verenigingen (o.a. golfbaan Zeegersloot, sportclubs Hazerswoude, Benthuisen, Koudekerk) voorzien in eigen voorzieningen, bij voorkeur passend bij de Alphense huisstijl. Ook onderhoud en lediging is in eigen beheer.
- Toe te passen type: Bammens Capitole geel.
- Minimaal één afvalbak bij de fietsenstalling van een sportterrein of sportaccommodatie indien de afstand tot de entree meer dan 70 meter betreft.
- Opening afvalbak is georiënteerd richting de looproute, of er wordt gekozen voor een type afvalbak met een opening aan twee of meerdere zijden.

Advies

- Afvalbakken op deze locatie zijn allemaal van hetzelfde type en in dezelfde kleur om de vindbaarheid voor bezoekers te vergroten.
- De vereniging is zelf verantwoordelijk voor het plaatsen van afvalbakken in de accommodatie en op het eigen terrein binnen het hekwerk. De gemeente plaatst en onderhoudt afvalbakken op parkeerplaatsen.
- Zorg voor schone afvalbakken. Een bak met een vieze opening of bekladding wordt minder gebruikt.

7. OV gebieden

Op-, en overstapplaatsen - Bushaltes – Fietsenstallingen - Stationsgebied

Omschrijving locatie

Het gaat om een locatie waarbij sprake is van een openbaar vervoergelegenheid. Denk hierbij aan op-, en overstapplaatsen, bushaltes, fietsenstallingen en het stationsgebied. Er is een verhoogde vervuilingdruk tijdens de spits.

Typering gebruikers

Deze locaties wordt gekenmerkt door (grote getalen) forensen die onderweg zijn. Onder deze tijdelijke bezoekers bevindt zich een mix van bekenden en onbekenden in het gebied. Gebruikers zijn vaak gehaast om de trein of aansluiting te halen, en snel afgeleid. Ze zijn tijdens hun spoed niet actief op zoek naar een afvalbak. Deze dient dus opvallend en goed zichtbaar te zijn.

Communicatie

Bakken op deze locaties dienen goed zichtbaar te zijn, gezien de grote haast van de gebruikers. Lange boodschappen hebben weinig tot geen effect, men heeft geen tijd om ze te lezen. Gebruik ludieke en korte boodschappen en acties. Ludieke bakken in het centrum/ stationsgebied kunnen effect hebben voor een hoger gebruik, bij fietsenstallingen is vooral de zichtbaarheid van de bakken op locatie van belang.

Plaatsing afvalbakken

De afvalbak op de linkerfoto is bij een abri geplaatst, de rechter is te vinden bij het busstation in het centrum.

Bijdrage afvalbak

bezoekers en reizigers de mogelijkheid bieden het afval van de reis tijdens het overstappen of tijdens het wachten kwijt te kunnen met zo min mogelijk moeite.

Opvallend is dat op deze locatie met name aangebroken verpakkingen van etenswaren en drank niet worden meegenomen op de reis. Hier wil men snel van af voor de overstap.

Voorwaarden plaatsing

- Standaard type Bammens Capitole geel. Binnen centrumgebied wordt de Constructo 100L toegepast.
- NS locaties hanteren momenteel grijze Capitole bakken, geplaatst door NS, maar in beheer bij gemeente. Bij vervanging wordt een gele teruggeplaatst.
- Bij elke bushalte met een abri/ fietsenstalling staat één afvalbak die voldoende in het zicht staat, bijvoorbeeld bij de ingang/ toerit. Bij twee bushaltes aan weerszijde van de straat slechts 1 bak. Bushaltes zonder abri niet standaard voorzien van afvalbak, alleen wanneer de situatie hierom vraagt.
- Afvalbakken plaatsen langs actieve looproutes om de 50 meter, goed zicht- en bereikbaar.
- Opening afvalbak is georiënteerd richting de looproute, of er wordt gekozen voor een type afvalbak met een opening aan twee of meerdere zijden.

Advies

- Afvalbakken op deze locatie zijn allemaal van hetzelfde type en in dezelfde kleur om de vindbaarheid voor bezoekers te vergroten.
- Maak afspraken met vervoerders en winkeliers in de directe omgeving over het opruimen van zwerfafval en het plaatsen/ ledigen van afvalbakken op eigen terrein.
- Zorg voor schone afvalbakken. Een bak met een vieze opening of bekladding wordt minder gebruikt.

8. Hangplekken en JOPS

Frequent gebruikte hangplekken en jongeren ontmoetingsplekken (JOPS)

Omschrijving locatie

Het gaat om locaties die door jongeren (mogen) worden gebruikt als hangplek, veelal bij groenstroken langs woongebieden en parken. Ook skateparken en trapveldjes kunnen onder deze locatie vallen.

Typering gebruikers

Deze locaties wordt gekenmerkt door gebruik door specifieke doelgroepen, namelijk jongeren, die regelmatig op de locatie aanwezig zijn. Jongeren zijn vaak met een grotere groep op locatie aanwezig. Jongeren zijn lastig om te bereiken, het besef rondom zwerfafvalproblematiek is voor hen minder van belang en door groepsdruk ontstaat eenvoudig ongewenst gedrag.

Communicatie

Voor de hangplekken is een alternatieve communicatievorm het meest effectief, dat betekent roulerende boodschappen, afvalcoaches en wellicht een ludieke actie. Voor deze doelgroep is hen betrekken bij het probleem, door desnoods de plek te sluiten wanneer er veel afval ligt of vandalisme plaatsvindt, het meest doeltreffend.

Plaatsing afvalbakken

Bijdrage afvalbak

Het is zaak jongeren op een zo laagdrempelig mogelijk manier te voorzien in een mogelijkheid afval weg te gooien. Op de JOPS vergemakkelijken afvalbakken de stap voor jongeren om afval op een juiste manier weg te gooien. Er is van belang om te zorgen dat deze op tijd en regelmatig wordt geledigd, evenals het opruimen van aanwezig zwerfafval. Immers: een schone omgeving wordt langer schoongehouden.

Voorwaarden plaatsing

- Toe te passen type is in de basis de Bammens Capitole geel. Deze bak is robuust en daarbij tevens gemakkelijk te repareren/vervangen, indien vandalisme plaatsvindt.
- Toepassen tijdelijke voorzieningen zoals rolcontainers enkel op plaatsen waar risico op brandstichting beperkt is (sociale controle op de locaties). Metalen bakken (Bammens) zijn beter bestand tegen afvalbranden.
- Afvalbak is goed te bereiken en staat in het zicht (dus niet tussen fietsenrek, achter muur of andere obstakels).
- Opening afvalbak is georiënteerd richting de looproute, of er wordt gekozen voor een type afvalbak met een opening aan twee of meerdere zijden.

Advies

- Afvalbakken op deze locatie zijn allemaal van hetzelfde type en in dezelfde kleur om de vindbaarheid voor bezoekers te vergroten. Zorg voor schone afvalbakken. Een bak met een vieze opening of bekladding wordt minder gebruikt.
- Maak indien mogelijk afspraken met jongeren over het gebruik van de bak. Geef ze zeker toestemming om de locatie te gebruiken, maar laat weten dat overlast door bijvoorbeeld fastfood afval en peuken dient te worden voorkomen. Mocht er vandalisme plaatsvinden, dan stem met jongeren af over de toekomst van de locatie.

9. Honden

Hondenuitlaatterrein en hondenroutes

Omschrijving locatie

Het gaat om locaties die door de gemeente zijn aangewezen als uitlaatterrein/ losloopgebied, veelal bij groenstroken langs woongebieden en parken.

Typering gebruikers

Deze locaties wordt gekenmerkt door gebruik door specifieke doelgroepen, namelijk hondenbezitters, die regelmatig op de locatie aanwezig zijn. Het betreft vrijwel altijd een gebruiker die bekend is met de locatie/routes en derhalve ook bekend is met de aanwezige voorzieningen.

Communicatie

Bij de losloopgebieden is het van belang om hondeneigenaren goed te informeren waar ze de poepzakjes moeten laten. Indien het een uitlaatterrein betreft zonder opruimplicht is het, ter voorkoming van verwarring, eveneens goed om de regels te communiceren middels daarvoor geschikte borden (alsmede de gemeentelijke website).

Plaatsing afvalbakken

Bijdrage afvalbak

Gebruikers van de locaties de mogelijkheid bieden om hun afval kwijt te raken. In bijna de gehele gemeente geldt een opruimplicht, de aanwezigheid van afvalbakken is voor hondenpoep daarom zeer wenselijk. Afvalbakken nodigen hondenbezitters uit het juiste gedrag te vertonen, men hoeft niet lang met een plastic zakje te lopen.

Voorwaarden plaatsing

- Afvalbakken in losloopgebieden zijn van het type Bammens Capitole in geel. Ook in de woongebieden op looproutes is dit het standaard toegepaste type.
- Afvalbak is goed te bereiken en staat in het zicht (dus niet tussen fietsenrek, achter muur of andere obstakels).
- Op gezette locaties (toegangspaden naar losloopgebieden of frequent bezochte groenstroken) faciliteren middels zakjesdispensers.
- De afvalbak wordt geplaatst binnen losloopgebieden. Dit kan een afgesloten losloopgebied zijn waar alleen hondenbezitters komen of een losloopgebied wat deel uitmaakt van een park- of recreatiegebied. Buiten de losloopgebieden (op de looproutes) is gebruik van reguliere bakken de norm. Echter, in woongebieden zijn deze gelijk (met klep) aan de bakken in de hondengebieden.
- Opening afvalbak is georiënteerd richting de looproute, gebruik van de bakken moet zo laagdrempelig als mogelijk worden gemaakt.

Advies

- Afvalbakken op deze locatie zijn allemaal van hetzelfde type en in dezelfde kleur om de vindbaarheid voor bezoekers te vergroten. Zorg voor schone afvalbakken. Een bak met een vieze opening of bekladding wordt minder gebruikt.

10. Evenementen

Evenementen, bijeenkomsten, (week)markten, etc.

Omschrijving locatie

Het gaat om een tijdelijk ingerichte locatie ten behoeve van een evenement. De fysieke locatie kan hierbij sterk verschillen. Van een winkelstraat of marktplein tot aan een park.

Typering gebruikers

Op deze locatie zijn de gebruikers grotendeels bezoekers, voornamelijk winkelend publiek, bezoekers van het evenement, maar ook lokale inwoners. Veel van de bezoekers kennen de omgeving niet, maar ook een groot deel zal bekend zijn met de locatie (afhankelijk van het type evenement).

Communicatie

Afvalbakken dienen op deze locatie opvallend te zijn, qua kleur of plaatsing. Het is een drukke omgeving en mensen die niet vaak op de locatie zijn moeten de bakken goed kunnen zien. Het plaatsen van borden is door de diversiteit aan bezoekers niet effectief, maar opvallende nudging maatregelen kunnen erg positief werken aangezien deze goed opvallen en ook 'leuk' en 'anders' kunnen zijn.

Plaatsing afvalbakken

Bijdrage afvalbak

Een afvalbak op deze locatie biedt bezoekers de mogelijkheid om afval zoals verpakkingsmateriaal en eet-en drinkverpakkingen eenvoudig en snel kwijt te raken. Men wil snel van fastfood e.d. afval af, vanaf omdat het smerig/ vet is, meenemen naar huis is ongewenst, zeker gezien de langere verblijftijd op de locatie. De vervuiling kent sterke pieken, omdat het veelal tijdelijke locaties betreft.

Voorwaarden plaatsing

- De locatie en het type evenement is bepalend voor wie zorg dien te dragen voor het voorzien in voorzieningen. Organisatoren van festivals en andere bijeenkomsten zijn verantwoordelijk voor voldoende voorzieningen, het scheiden van afval en het afvoeren hiervan.
- Voor bijv. weekmarkten of kleinschalige bijeenkomsten kan gebruik worden gemaakt van gemeentelijke voorzieningen, mits reeds aanwezig. Treffen van permanente aanvullende voorzieningen, enkel om de evenementen te voorzien is ongewenst. Toepassen van tijdelijk geplaatste rolcontainers is mogelijk, mits gemeente verantwoordelijk is voor de afvalinzameling.
- Plaats afvalbakken om de 50 meter langs looproutes. Deze worden het meest gebruikt. Het effect van 1 bak wordt vergroot door deze te plaatsen op kruispunten/ hoeken. Zo valt de bak vanuit twee toegangswegen op.
- Plaats afvalbakken in nabijheid van verkooppunten van eten en drinken, buiten de '25-meter regel zone' waar ondernemers verplicht zijn voorzieningen te plaatsen en de ruimte schoon te houden.

Advies

- Afvalbakken op deze locatie zijn van hetzelfde type en in dezelfde kleur om de vindbaarheid voor bezoekers te vergroten. In het centrum worden de **luxe Grijssen bakken** (100 en 300 L.) gebruikt. In parken staan veelal al de tijdelijke rolcontainers.
- 25 meter regel: Wijs ondernemers op verantwoordelijkheden, maak afspraken over reiniging/opruimen van zwerfafval en laat eigenaren van (tijdelijke) verkooppunten van etenswaar (verplicht) eigen afvalbakken plaatsen.

11. Mits, tenzij...

└─ Werkgebied (industrie en bedrijventerreinen) – Actieve/ en passieve looproutes

Omschrijving locatie

Het gaat om locaties waarbij de aanwezigheid van een bak niet per se nodig is, tenzij het om bepaalde situaties gaat. Een bedrijventerrein is doorgaans geen typische verblijfplek, afgezien van lunchroutes. Hetzelfde geldt voor actieve en passieve looproutes.

Typering gebruikers

Het merendeel van de gebruikers is bekend met de locatie/ de omgeving en komt hier met regelmaat. Het betreft met name werknemers van bedrijven aanwezig op de genoemde gebieden. Op actieve/ passieve looproutes is een diversiteit aan gebruikers, zoals in/ naar stadscentra, hondenuitlaatgebieden, nabij supermarkten etc.

Communicatie

Communicatie is, gezien de diversiteit aan gebieden en gebruikers lastig op deze locaties. Hotspots dienen in de gaten te worden gehouden, en communicatie wordt op de specifieke locatie afgestemd. Pas bij een duidelijk inzicht in de veroorzaker zijn doelgerichte acties te benoemen. Denk hierbij aan informatieve borden, veranderingen in de omgeving (groen/bankjes) of een opvallende afvalbak.

Plaatsing afvalbakken

Bijdrage afvalbak

Werknemers op bedrijventerrein de mogelijkheid bieden om tijdens de lunchwandeling het afval kwijt te kunnen. Het gaat vooral om eet- en drinkverpakkingen. De vervuiling is afhankelijk van de locatie, maar kent vaak sterke pieken op drukke bezoekmomenten (tijdens de lunch en met mooi weer). Belangrijk om goed zicht te houden op de vulgraad en het gebruik van deze bakken, om mede te bepalen of de locaties van de bakken optimaal zijn.

Voorwaarden plaatsing

- Beschouw voor plaatsing van de afvalbakken wat de looproutes op locatie zijn. Plaatsing van afvalbakken langs deze routes is maatwerk op basis van ervaring. Simpelweg een bak plaatsen is niet gewenst, aangezien goed gebruik dan niet kan worden gegarandeerd.
- Afvalbak is goed te bereiken en staat in het zicht (dus niet tussen fietsenrek, achter muur of andere obstakels).
- Opening afvalbak is georiënteerd richting de looproute, of er wordt gekozen voor een type afvalbak met een opening aan twee of meerdere zijden.

Advies

- Afvalbakken op deze locatie zijn allemaal van hetzelfde type en in dezelfde kleur om de vindbaarheid voor bezoekers te vergroten. Pas grotere typen (**Constructo 100 I.**) toe, gezien de intensiteit van gebruik. Of tijdelijke voorzieningen, indien het gebruik seizoensgebonden is.
- Zorg voor schone afvalbakken. Een bak met een vieze opening of bekladding wordt minder gebruikt.
- Als een locatie voor/ nabij een bepaald kantoor een hotspot blijkt te zijn, verken dan in met het betreffende bedrijf de mogelijkheden voor samenwerking om de problematiek op te lossen.